

28. märts 2005

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA VÄLISVÕLG 31. detsembril 2004

2004. aasta jooksul kasvasid kõik Eestisse tehtud välisinvesteeringud 40% ja ulatusid aasta lõpul 226 miljardi kroonini (vt tabel 1). Neist üle poole oli paigutatud finantsvahendusse (52%), väiksemas mahus ka kinnisvara, rentimise ja äritegevuse, töötleva tööstuse, hulgi- ja jaekaubanduse ning veonduse, laonduse ja side valdkondadesse (vt tabel 2). Kaks kolmandikku investeeringutest Eestisse tegid Rootsi, Soome ja Suurbritannia investorid.

Tabel 1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	31.12.03	%	31.12.04	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)				
Otseinvesteeringud välismaal	12 668,0	17,0	16 030,9	16,1
Aksia(osa)kapital ja reinvesteeritud tulu	8 862,0	11,9	11 880,1	11,9
Muu otseinvesteeringukapital	3 806,0	5,1	4 150,8	4,2
Portfelliinvesteeringud	18 459,6	24,7	24 486,1	24,6
Omandiväärtpaberid	1 905,4	2,6	5 178,2	5,2
Võlaväärtpaberid	16 554,2	22,2	19 307,9	19,4
Võlakirjad	8 361,9	11,2	12 190,2	12,2
Rahaturuinstrumendid	8 192,3	11,0	7 117,7	7,1
Tuletisinstrumendid	333,5	0,4	368,7	0,4
Muud investeeringud	26 005,0	34,8	38 172,3	38,3
Kaubanduskrediit	5 430,1	7,3	6 671,8	6,7
Laenud	14 216,1	19,0	22 378,7	22,5
Pikaajalised	5 621,7	7,5	11 409,7	11,4
Lühiajalised	8 594,4	11,5	10 969,0	11,0
Sularaha ja hoiused	5 793,7	7,8	8 362,6	8,4
Muud nõuded	565,1	0,8	759,2	0,8
Reservvara	17 183,6	23,0	20 604,4	20,7
VÄLISNÕUDED KOKKU	74 649,7	100,0	99 662,4	100,0
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)				
Otseinvesteeringud Eestis	80 792,3	50,3	109 314,6	48,4
Aksia(osa)kapital ja reinvesteeritud tulu	65 983,6	41,0	94 396,7	41,8
Muu otseinvesteeringukapital	14 808,7	9,2	14 917,9	6,6
Portfelliinvesteeringud	29 453,3	18,3	51 705,3	22,9
Omandiväärtpaberid	11 783,6	7,3	22 276,7	9,9
Võlaväärtpaberid	17 669,7	11,0	29 428,6	13,0
Võlakirjad	12 971,7	8,1	26 655,3	11,8
Rahaturuinstrumendid	4 698,0	2,9	2 773,3	1,2
Tuletisinstrumendid	208,7	0,1	238,0	0,1
Muud investeeringud	50 324,7	31,3	64 557,8	28,6
Kaubanduskrediit	8 076,3	5,0	9 299,8	4,1
Laenud	24 529,4	15,3	29 002,5	12,8
Pikaajalised	21 506,0	13,4	25 060,9	11,1
Lühiajalised	3 023,4	1,9	3 941,6	1,7
Sularaha ja hoiused	16 447,3	10,2	25 251,9	11,2
Muud kohustused	1 271,7	0,8	1 003,6	0,4
VÄLISKOHUSTUSED KOKKU	160 779,0	100,0	225 815,7	100,0
RAHVUSVAHELINE NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-86 129,3		-126 153,3	
Lühiajaline	-10 495,2		-31 565,5	
Pikaajaline	-75 634,1		-94 587,8	

Tabel 2. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide lõikes 31. detsemberil 2004 (%)

Nõuded		Kohustused	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	70,1	Finantsvahendus	52,3
Avalik haldus ja riigikaitse	11,6	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	12,5
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	5,4	Töötlev tööstus	10,9
Hulgi- ja jaekaubandus	5,3	Hulgi- ja jaekaubandus	7,7
Veondus, laondus ja side	5,2	Veondus, laondus ja side	5,4
Muud	2,4	Muud	11,2
Kokku	100	Kokku	100
Riigid			
Leedu	14,4	Rootsi	29,3
Saksamaa	12,9	Soome	20,5
Läti	12,9	Suurbritannia	16,7
Soome	7,1	USA	5,3
Suurbritannia	7,0	Saksamaa	4,1
Ülejäänud riigid	45,7	Ülejäänud riigid	24,1
Kokku	100	Kokku	100

Aasta varasema seisuga võrreldes tõusis Eestisse paigutatud välisinvesteeringute struktuuris märkimisväärselt portfelliinvesteeringute osakaal ning langes otseinvesteeringute ja muude investeeringute tähtsus. Otseinvesteeringud moodustasid kõigist investeeringutest ligi poole ehk 109 miljardit krooni, portfelliinvesteeringud üle viiendiku ning muud investeeringud ülejäänud. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute puhul** olid eelistatumateks tegevusaladeks finantsvahendus (kolmandik otseinvesteeringutest), kinnisvara, rentimine ja äritegevus (22%), töötlev tööstus (18%) ning hulgi- ja jaekaubandus (11%; vt tabel 3). 70% otseinvesteeringutest tegid Rootsi ja Soome investorid.

Tabel 3. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide lõikes 31. detsembril 2004 (%)

Eestis		Välismaal	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	33,3	Finantsvahendus	39,9
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	22,2	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	29,4
Töötlev tööstus	17,7	Veondus, laondus ja side	13,8
Hulgi- ja jaekaubandus	10,6	Hulgi- ja jaekaubandus	6,4
Veondus, laondus ja side	5,1	Töötlev tööstus	5,7
Muud	11,1	Muud	4,8
Kokku	100	Kokku	100
Riigid			
Rootsi	45,6	Leedu	38,8
Soome	24,1	Läti	33,2
USA	4,4	Küpros	11,4
Holland	2,7	Venemaa	4,3
Taani	2,1	Soome	4,1
Ülejäänud riigid	21,1	Ülejäänud riigid	8,2
Kokku	100	Kokku	100

Eesti investeeringud välismaale moodustasid 100 miljardit krooni. 70% välismaale paigutatud investeeringuist tegid finantsvahenduse investorid. Välismaale investeerisid ka avaliku sektori, kinnisvara, rentimise ja äritegevuse, veonduse, laonduse ja side ning hulgi- ja jaekaubanduse investorid. Eesti investorite seas olid populaarsemateks investeerimismaadeks Leedu, Saksamaa ja Läti.

Võrreldes 2003. aasta lõpu seisuga tõusis välismaale paigutatud investeeringute struktuuris muude investeeringute osakaal ning langes reservvara ja otseinvesteeringute tähtsus. Laenude, hoiuste ja keskpanga kulla- ja välisvaluutareserv hõlmas 59% välisnõuetest. **Otseinvesteeringute** osatähtsus oli 16% kõigist välismaale tehtud investeeringuist.

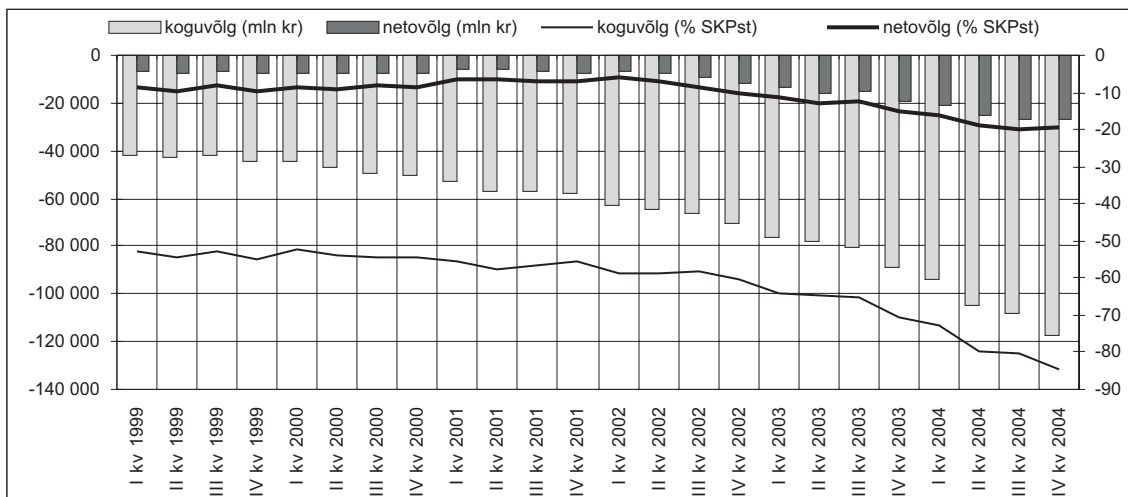
Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid finantsvahenduse (40%), kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (29%) ning veonduse, laonduse ja side (14%) esindajad. 83% kõigist välismaale tehtud otseinvesteeringuist paigutati kolme riiki – Leetu, Läti ja Küprosele (vt tabel 3).

Väliskohustuste ülekaalu ja nõuetest kiirema kasvu tõttu oli Eesti netoinvesteeringimispositsioon 2004. aasta lõpus 126 miljardi krooni ulatuses negatiivne, moodustades 91% oodatavast sisemajanduse koguproduktist (SKP). 75% netoinvesteeringimispositsioonist oli pikaajaline kapital. Viimase osakaal on aastaga langenud 13 protsendipunkti võrra.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused kasvasid aastaga kolmandiku võrra ja olid 31. detsembril 2004. aastal 117 miljardit krooni (ligi 85% oodatavast SKPst). Eesti netovälisvõlg (võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe) moodustas 26,7 miljardit krooni (19% oodatavast SKPst; vt tabel 4 ja joonis 1). Koguvõlg hõlmas 52% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisisesed võlad, moodustasid 63% koguvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli tegu valdavalt lühiajalise kapitaliga.

Tabel 4. Eesti välisvõlg (mln kr)

	31.12.03	%	31.12.04	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	3 718,2	4,2	3 969,0	3,4
Lühiajalised			0,0	
Pikaajalised	3 718,2	4,2	3 969,0	3,4
II. Keskpang	485,1	0,5	507,7	0,4
Lühiajalised	485,1	0,5	507,7	0,4
Pikaajalised			0,0	
III. Krediidiasutused	37 075,1	41,9	59 932,8	51,2
Lühiajalised	19 043,7	21,5	21 982,8	18,8
Pikaajalised	18 031,4	20,4	37 950,0	32,4
IV. Muud sektorid	26 716,0	30,2	29 576,9	25,3
Lühiajalised	10 779,9	12,2	11 933,3	10,2
Pikaajalised	15 936,1	18,0	17 643,6	15,1
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	20 529,1	23,2	23 024,8	19,7
KOGUVÄLISVÕLG	88 523,5	100,0	117 011,2	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	10 688,2	15,4	11 388,3	12,6
Lühiajalised	6 398,3	9,2	5 818,6	6,4
Pikaajalised	4 289,9	6,2	5 569,7	6,2
II. Keskpang	17 150,3	24,8	20 582,0	22,8
Lühiajalised	14 256,0	20,6	16 879,4	18,7
Pikaajalised	2 894,3	4,2	3 702,6	4,1
III. Krediidiasutused	14 218,0	20,5	23 030,2	25,5
Lühiajalised	12 615,8	18,2	14 970,9	16,6
Pikaajalised	1 602,2	2,3	8 059,3	8,9
IV. Muud sektorid	17 641,7	25,5	23 039,9	25,5
Lühiajalised	9 499,5	13,7	12 888,8	14,3
Pikaajalised	8 142,2	11,8	10 151,1	11,2
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	9 526,4	13,8	12 257,7	13,6
VÕLANÕUDED KOKKU	69 224,6	100,0	90 298,1	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	6 970,0		7 419,3	
Lühiajaline	6 398,3		5 818,6	
Pikaajaline	571,7		1 600,7	
II. Keskpang	16 665,2		20 074,3	
Lühiajaline	13 770,9		16 371,7	
Pikaajaline	2 894,3		3 702,6	
III. Krediidiasutused	-22 857,1		-36 902,6	
Lühiajaline	-6 427,9		-7 011,9	
Pikaajaline	-16 429,2		-29 890,7	
IV. Muud sektorid	-9 074,3		-6 537,0	
Lühiajaline	-1 280,4		955,5	
Pikaajaline	-7 793,9		-7 492,5	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-11 002,7		-10 767,1	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-19 298,9		-26 713,1	

Joonis 1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

* * * * *

Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon ja koguvälisvõlg seisuga 31. märts 2005 avaldatakse Eesti Panga koduleheküljel (www.eestipank.info) 27. juunil 2005 kell 12.

Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond